

הקדושים הי"ד

לקט אגרות קודש מהרבי מליובאוויטש
מתוך ספר דרכי החיים

♦ ♦ ♦

כל יהודי שנרצה על היותו יהודי – קדוש
הוא. מה עונים לילדים יתומים השואלים
על מות אביהם? – החקר אלו-התמצא?!
השאלה על הסבל והצרות בכל הדורות
– האדם רואה למראה עיניו בלבד

הקדושים הי"ד

כל יהודי שנרצח על היותו יהודי - קדוש הוא. מה עונים לילדים יתומים השואלים על מות אביהם? - החקר אלו-ה תמצא?; השאלה על הסבל והצרות בכל הדורות - האדם רואה למראה עיניו בלבד

וְנִקְדָּשׁ בְּכַבְדִּי

אל מקרי צבדוי אלא צמכודי, צמכודים שלי, כאן רמו לו מיסת צני אהרן ציוס הקממו, וזהו שאמר משה, הוא אשר דבר ה' לאמר צקרוצי אקדש ויהיך דבר, ונקדש צבדוי (תצוה כט, מנ. רש"י)

כל יהודי שנרצח על שום שהוא יהודי, קדוש יאמר לו

א. מפורסם מנהגם של רוב המכריע של בני עמנו, וכמובן אני בתוכם, שכשמזכירים את הקדושים היינו כל בני ישראל שניספו במחנות הריכוז והגיטאות, מוסיפים - ה' יקום דמם.

ב. ולהבדיל וכו' בקצה הכי תחתון כשמזכירים היטלר ועוזריו מוסיפים - ימח שם.

והביאור בהנ"ל, אשר כל יהודי, שנרצח על שום שהוא יהודי קדוש יאמר לו, ובטוחים אנו שה' יקום דמו והרוצח ימח שמו.

(ממכתב ט"ו אלול ה'תש"מ, נדפס בלקופי שיחות חכ"א ע' 397)

ההסבר האמיתי - וידום אהרן

הנני מאשר קבלת מכתבו מי"ג סיון והקודם לו, ונתעכב המענה כי קשה הי' לכתוב לאחרי המאורע בכפר חב"ד⁴³⁴, אשר אחדים רצו להסבירו על-פי הכתוב⁴³⁵ בקרובי אקדש. אבל גם שם הענין סתום, ורק למדנו משם שיש לפעמים הנהגה זו, וכיון שגם שם אינו מובן הרי אינו ענין של ביאור אלא גזירה שוה, ולכן בא הזמן של וידום אהרן.

במה דברים אמורים בהנוגע להסברת המאורע, אבל בהתוצאות ש[ה]מאורע מכריחן אין מקום לספק, וכמו שאירע לאבותינו על ידי המצריים כמה אלפים שנה

434) הרצח המחריד של חמשה מתלמידי בית הספר למלאכה בכפר חב"ד, יחד עם מדריכם הי"ד, באור ליום ב' דראש חודש אייר תשט"ז, בעת עמדם בתפלת שמונה עשרה של תפלת ערבית. המו"ל.

435) ויקרא י, ג.

לפני זה, אשר כל ענין של עינוי וגזרה תשובתו בצדו: וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ⁴³⁶.

ולהעיר מהמובא בספרי קבלה⁴³⁷, אשר הדור דעקבתא דמשיחא הוא גלגול דור יוצאי מצרים שזכו לגאולה הראשונה על ידי גואל ראשון הוא משה רבינו, ויזכו כלשון רז"ל⁴³⁸ על ידי תשובה לגאולה האחרונה האמתית על ידי גואל אחרון הוא משה רבינו.

(אגרות קודש ח"ג ע' רל"ט)

מענה לשאלות הילדים

[מענה לשאלה: כיצד עלי להסביר לילדיי שמות אביהם בקרב אף הוא רצון ה']:

לשאלות הילדים שיחיו שכוחבת - תסבירם (כפי האמת) שישנם נשמות טהורות כל כך שהשם יתברך רוצה שיחיו בשמים, לאחרי שהשלימו שליחותם בארץ והגנו על בני ישראל הדרים בארץ ישראל.

ובשמים הם ממליצים טוב על כל הקרובים אליהם ובפרט על הילדים שלהם ומבקשים מהשם שיצליחו הילדים בלימודים ובהנהגה וכו', וכשהילדים מתנהגים כן - הרי זה נחת ותענוג להנשמה שהיא חי' וקיימה וכו'.

(אגרות קודש ח"ט ע' קי"ב-ק)

השאלה נשאלה ונידונה - החקר אלו-ה תמצא!?

...ידועים דברי חכמינו ז"ל⁴³⁹ בגודל ערך פעולות האמורות בתוככי כל פעולה המביאה עידוד לאלמנות ויתומים, וכמצווה עלינו מאבי יתומים ודיין אלמנות הוא מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. אשר גם האמור מוסיף בטחון שה' יתברך יצליחה בפעולותי' ולהסדר בנישואין טובים, בנחת אמתי חסידותי מהילדים שיחיו, כאמור לעיל.

אשר להערתה-שאלתה במכתבה מהו הביאור להסבל והצער וכו' של הנ"ל [-האלמנות והיתומים], באמת הרי זה חלק משאלה כללית מהו הביאור והטעם

(436) שמות א, יב.

(437) ראה שער הגלגולים הקדמה כ. לקוטי תורה וספר הליקוטים שמות ג, ד.

(438) סנהדרין צז, ב.

(439) ראה רמב"ם הל' דעות ו, י. שו"ע אדה"ז או"ח קנו, ט.

למציאות הצער והסבל בעולם בכלל, שהרי בורא עולם ומנהיגו הוא עצם הטוב, ובסגנון הידוע⁴⁴⁰, מטבע הטוב להיטיב.

וכמה נסיונות נעשו בפתרון שאלה האמורה, ומהם מהעקריים והמובנים ביותר הוא בלשון הכתוב: החקר אלו-ה תמצא וכו' וכו', שבספר איוב⁴⁴¹, שהוא אחד מכתבי-קודש שלנו, שכל נקודתו בשאלה האמורה במענה ופתרון שלה, שלכן פלא קצת על השואלים שאלות האמורות, כאילו לא נשאלו ולא נידונו וכו'.

בן אדם אינו יודע אלא המתרחש למראה עיניו במשך חייו עלי אדמות

ועוד להוסיף אשר בודאי שהאמונה בה' יתברך היא בטבע כל איש ואשה הישראלים ועד לתינוק ותינוקת, שזה מכריח שבודאי ישנו ביאור פשוט ומתקבל בשכלם של תינוקות גם כן.

ואמנם ישנו גם ביאור שכזה, והוא ובהקדם דוגמא הידועה: משל לאיש שאין לו כל ידיעה כלל בחכמת הרפואה וטיפול רפואי, ונכנס למחלקת הניתוחים שבבית חולים, ורואה קבוצת אנשים לבושי לבנים ועל פניהם מסוה, ובידיהם כל מיני סכינים ואזמלים וכלים מכלים שונים, ועומדים סביב איש המונח על שולחן כשידיו ורגליו קשורות אליו ברצועות, והאנשים לבושי המדים מרדימים את האיש ומנתחים אותו, ודמו שותת וכו' וכו'. שבודאי ידעזע זה האיש שנזדמן לשם למראה עיניו ויזעיק את כל הסביבה למעשה איום כזה וכו' וכו'. ואין פלא שהרי אין לו כל מושג ניתוח מה הוא, שאף שהוא גורם נזק קל לפי שעה, מציל הוא את חיי האדם ומביאו לחיים בריאים ושלמים עשירות בשנים, וגם אין הדבר מתקבל בשכלו שאיך אפשר הדבר שעל ידי שפוצעים את הגוף והגוף שותת דם ולאחרי זה סובל כאבים וגם בשעת מעשה מוכרחים להרדימו וכו', הרי לכאורה אין מקום לומר שדוקא על ידי זה יתרפא הגוף ויהי' בריא ויוסיף חיים.

הנמשל בנידון שלנו מוכן. שהרי בן אדם אינו יודע אלא המתרחש למראה עיניו [ב]משך חייו עלי אדמות, שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה⁴⁴² והיו ימיו מאה ועשרים שנה⁴⁴³, ואין לו מושג מה שהי' לפני זה ומה שיהי' לאחרי זה, אשר בערך

(440) ראה לקוטי שיחות חכ"ד ע' 334 בהערה (ד"ה מספרי הח"ן), וש"נ.

(441) י"א, ז.

(442) תהלים צ, י.

(443) בראשית ו, ג.

הזמן שלאחרי ה"ניתוח" (הסבל והצער) הרי זה רגע קטן, ואיך זה אפשר שיהי' חשבוננו חשבון צדק?

ואם תמצא לומר הרי זה ביאור לא רק בשביל תינוקות כי אם אמתי מצד עצמו. ויש עוד להאריך בזה, ואין כאן מקומו.

וראוי לצטט בכגון זה דברי רבנו הזקן⁴⁴⁴ (אף שכתבם בנוגע לשאלה אחרת) וזה לשונו הקדוש: "היא אמונה פשוטה בסתם כללות ישראל ומסורה בידם מאבותיהם הקדושים שהלכו בתמימות עם ה' בלי לחקור בשכל אנושי ענין האלקות אשר הוא למעלה מהשכל עד אין קץ".

(אגרות קודש חכ"ז ע' רנד ואילך)

השליחות והתיקון של הניצולים

בשאלתו, מדוע בין הילדים של פלוני-בן-פלוני, נשאר בחיים דווקא זה שהוא פחות ירא שמים, והיראי שמים נהרגו על קידוש השם. - בכלל על שאלות כאלו נאמר⁴⁴⁵, בהדי כבשי דרחמנא למה לך [=מה לך ולסתריו של הקדוש ברוך הוא], ואחד הביאורים שישנם בספרים על מקרים דומים, הוא שהנשמה עדין צריכה לעשות תשובה על דברים מסויימים בלתי רצויים, או שלגורלה נקבע לעשות טובה לפלוני או לפלוני-בן-פלוני, ולכן משאירים אותה בגוף בזכות פלוני-בן-פלוני גם אם לא בזכות עצמו, ואף שהנשמה עדיין לא עשתה תשובה עד עתה, אזי הרי זה כמאמר רז"ל⁴⁴⁶ מאריך אף וגבי דילי', אבל בתקוה שלא ידח ממנו נדח⁴⁴⁷ וישוב בתשובה ושב ורפא לך⁴⁴⁸.

(תרגום מאגרות קודש ח"ב ע' שפג, אגרות קודש מתורגמות ח"ב ע' 270)

444) תניא אגרת הקדש סכ"ה (קמא, ב).

445) ראה ברכות י, א.

446) ירושלמי תענית פ"ב ה"א.

447) שמואל ב יד, יד.

448) ישעי' ו, י.